

Джордж Блечър

СЪЩЕСТВУВАТ И ДРУГИ ХОРА

ВАРИАЦИИ НА ТЕМА

София, 2014

Преводът е направен по изданието:

GEORGE BLECHER
OTHER PEOPLE EXIST
VARIATIONS ON A THEME

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на Фондация за хуманитарни и социални изследвания и „Изток-Запад“.

Copyright © George Blecher

© Елица Станоева, превод, 2014

© Фондация за хуманитарни и социални изследвания, 2014

© Издателство „Изток-Запад“, 2014

ISBN 978-619-152-497-6

Джордж Блечър

съществуват
и други хора

вариации на тема

Превод от английски

Елица Станоева

HSSF
Sofia

*На Шарлоте Страндгаард,
която беше тук от самото начало*

СЪДЪРЖАНИЕ

Има ли индуски богове на Горен Уест Сайд?	9
Страх от земетресение.....	29
Възможни причини за преждевременна смърт.....	45
1. Въведение в темата.....	45
2. Разрушителните действия може и да не изглеждат такива за разрушителя.....	47
3. Невинността не е броня.....	51
4. ...Нито пък страстната любов, ако трябва да бъдем честни.....	54
5. Разрушителни действия: продължение.....	65
6. Краят на света	69
Като че ли.....	81
Обувка като всяка друга.....	91
Моменти на еротичен копнеж, който по нищо не се различава от истинската любов.....	109
Джорджи Джесел в „Играта на романтични срещи“, 3 май 1977 г.....	109
Опасност.....	116
Най-страхотното момиче	124
Това, от което се нуждаят.....	151

Щастие: живот по Чехов 171

Финален акорд:

съществуват и други хора в някакъв смисъл 195

1. Класовите различия
забулват „Другия“ в погрешни представи 195
2. Прекалената страст изпепелява „Другия“ 196
3. Изхвърлен в плитчините на бездната между
поколенията, „Другият“ се бори за глътка въздух 202
4. Семейната история
представя „Другия“ в не особено ласкава светлина..... 208
5. Трудностите от раздялата удавят
„Другия“ в море от недоразумения 212
6. Заключение: Разбит на парчета от някое от изброените,
„Другият“ никога вече не може да бъде цял..... 217

*Имам чувството, че целта на психотерапията –
а може би на живота по принцип – е да осъзнаем,
че съществуват и други хора.*

Матю Столпър

*Доброта, повече доброта и дори тогава
още повече доброта. Уверявам ви, че това
е единствената ни надежда.*

Е. М. Форстър

ИМА ЛИ ИНДУСКИ БОГОВЕ НА ГОРЕН УЕСТ САЙД?

Размахвайки все още красивите си ръце под шпалира на дъбовете покрай Сентръл Парк Уест, майката подритва сухи листа, спира се и въздиша, разрошва прическата си стил „Бендел“ („Джей-Мо“ или „Колин“), навежда се, опирайки глава о коленете си („Раса Йога“, Осемдесета улица и Бродуей), прави гримаси – каквото и да е, стига само да предизвика усмивка у момчето си. Красив като модел, с дълга коса, тениска, джинси („Геп“, Осемдесет и шеста улица и Бродуей) и обувки „Биркенсток“ („Харис Шус“, Осемдесет и трета улица и Бродуей), почистени ходила с няколко къдрави косъма около глезените (д-р Артър Лебовиц, Уест Енд авеню №362), синът върви на крачка и половина зад нея. След няколко години момиче от квартала (Ривърсайд драйв №140) ще влезе в съперничество с Мишел за любовта на сина ѝ – и в известен смисъл тя вече е изгубила битката, но все още поражението ѝ нито е пълно, нито, слава богу, е окончателно, – но в този момент майка и син се наслаждават на взаимната си компания, макар и тя леко да прекалява в опитите си за сближаване, а той леко да им се съпротивлява, което вече наемква за известно напрежение помежду им. При всяко негово грубовато или недодялано изсумтяване тя отново прави гримаса, но този път с усещане за триумф: *Това е моето момче и то все още е просто момче.* Поставя ръката си със слънчев загар от Саг Харбър¹ (най-вече Саут Бийч) на рамото му и обгръща с длан тила му, за да разроши *неговата* коса – една стройна жена с момчешка фигура и нейният син с леко момчешки черти в най-добрия смисъл на

¹ Саг Харбър е село на Лонг Айленд, щата Ню Йорк, присъединено към градовете Йист Хемптън и Саутхемптън. – Б.пр.

думата, които вървят заедно по Осемдесет и първа улица покрай Сентръл Парк Уест.

А какво не е наред?

Мишел обича съпруга си Том не по-малко отколкото Сам – в това няма съмнение, – но когато се роди Сам, снегът спря да вали и слънчевите лъчи пробиха пелената от облаци като цимбален взрив от светлина. (Всъщност точно така майка ѝ описваше раждането на брат ѝ, но – за разлика от преди – Мишел вече не изпитва негодувание към връзката между майка и син, а и описанието наистина пасва на онзи януарски ден, както и на новопридобитото ѝ усещане за цел в живота.) По усмивките, замръзнали на лицата на младите майки от Горен Уест Сайд, докато парадно разхождат своите рожби в бебешки колички покрай Сентръл Парк Уест, ясно личи, че и те са открили същата целеустременост. Понеже тяхната отдаденост изглежда абсолютна, те предизвикват у нас трепет и дори благоговение, сякаш са се възвисили в селенията на митологията или най-малкото на религията – затова, ако бяхме присъствали на раждането на сина на Мишел Мур (по баща Бийгълман), сигурно щяхме да си помислим, че сме станали свидетели на раждането не на Сам, а на младенеца Исус. А това на свой ред би ни накарало да се замислим за Йосиф, или в случая за Том. Дали се е почувствал изоставен? Дали Мишел е започнала да го пренебрегва – или, по-точно казано, да пренебрегва тях – поради съдбовността на новото си призвание?

Ако някога *изобицо* е имало проблем – а в ден като днешния Мишел едва ли може да си представи такова нещо, – тя е била прекалено уморена, за да му обърне внимание. Младенецът Исус може и да бе в отлично здраве, но Дева Мария се чувстваше така все едно Той изсмуква цялата ѝ енергия. Разбира се, това тя никога не изрече на глас, както бе премълчала и колко много завижда на Том за това, че не му се налага да бъде жива плацентата за неспирно растящия в утробата ѝ Господар на Вселената. Но това усещане ѝ напомни за принципната ѝ ненавист към момчетата и мъжете, която тя смяташе за напълно заличена от петте години психотерапия (институт „Уилям Алансън Уайт“, Западна седемдесет и четвърта улица №20). Разбираше, че вината не е у Том, но това само усиливаше раздразнението, което той предизвикваше у нея със своята невинност и

печалност. Как да се грижи едновременно и за младенеца Исус, и за печалния загубеняк, когато тя самата имаше нужда някой да се погрижи за нея?

Когато Сам беше на пет месеца, Мишел осъзна, че той бе неин завинаги. Докато лежеше на жилавото си гръбче, размахвайки ръчички и ритайки с крачета с очарователна непохватност, всичко, което му се искаше, бе да я зарадва – това беше *работата* му, също както нейната бе да го насърчава да протегне ръчички още малко и още малко, да се усмихне и да се засмее, когато тя го вдигне високо, а той засмуче шията ѝ с изненадващо настървение. „О, малкото ми смело човече!“ – отдалечава го от себе си, а той се протяга с всички сили и се усмихва още по-силно, въртейки главичка в унисон с нейната, а тя свива устни с жест, останал ѝ от времето, когато пушеше, за да наподобява целувка, която той имитира със съвършена точност и така открива онези мускули в устата и бузите си, които години по-късно ще използва, за да целува момичетата. Това все пак е подобие на целувка и когато тя го оставя на земята, а той се втурва напред и тя хваща дланите и ходилата му и го залюлява, двамата намират общ ритъм, който никога не ще забравят, сякаш се е вклинил в паметта на телата им, както си личи и двайсет години по-късно, докато двамата крачат заедно и подритват нападалите листа покрай Сентръл Парк Уест, и той познава с абсолютна точност дължината на крачките ѝ и ѝ къса сърцето дори само с това, че изостава от нейния ход.

Независимо от демографските данни за религиозната принадлежност Дева Мария е безспорната покровителка на майките от Горен Уест Сайд и никога друг светец не може да ѝ съперничи. Но докато Мишел беше бременна, Том боготвореше едно от по-милостивите късни превъплъщения на богинята Кали. Това благоговение така и не го напусна след онзи горещ априлски ден, когато я зърна за първи път да крачи по Бойлстън Стрийт с фунийка малинов шербет, езикът и устните ѝ – опръскани с розова кръв. Хълбоците ѝ се извишаха все едно държеше ябълка между бедрата си – в резултат на неприятна гъбична инфекция, – но при все това интуицията му беше безпогрешна. За него си оставаше мистерия защо тя се съгласи да бъде с него, но всичките му съмнения се изпаряваха, когато бе бли-

зо до нея, и точно това усещане за нещо по-могъщо от собствената му самомнителност му позволи да обогати иначе безстрастния си презвитериански светоглед – пък макар и посвоему многомерен – с възприятие за Добро и Зло, редуващи се в безкрайните завъртания на Великото колело. (Кое по-късно щеше да види на операционната маса, където вътрешностите на пациентите му не изглеждат много по-различно от цветовете на индуските религиозни процесии с оживяващите в тях мъртви богове.)

По време на бременността ѝ сякаш бе огрят от аурата ѝ. Дрешките, играчките, дрънкалките, които им носеха приятели и роднини, бяха приношения за нея, полагани на нейния олтар. Очите му се пълнеха със съзри всеки път, когато тя разкъсваше със зъби опаковъчната хартия, а гладките мускули на ръцете ѝ се опъваха като змии. Нощем в леглото им тя бе потна и хлъзгава и не изпитваше капчица притеснение, че може да навредят на бебето, което – стига тя да поискаше – можеше да се роди от палеца ѝ. По-рано имаше части от нея, които той не можеше да достигне, но сега всичките ѝ същности се бяха вплели в едно цяло, при това напълно осезаемо: Мишел в люлеещия се стол, изпаднала в предродилен транс; взираща се в него над чаша кафе с изражение на почти болезнена признателност, челото ѝ лъщи, а погледът ѝ е натежал от любов; миговете на паника (имаше много такива), когато трескаво опипваше корема си, за да усети сърдечния ритъм на бебето, а гласът ѝ се извисяваше, изпълнен с напрежение – тогава той поставяше ръката ѝ върху бицепса си, за да може да забие нокти в мускулите му, и тя стискаше, докато ръката му не прокървеше и уплахът ѝ не отминеше. През целия си живот не си бе представял, че може да бъде толкова щастлив.

После се роди Сам.

Почти не плачеше. Учтив от самото начало, Сам надничаше от креватчето си, сякаш изобщо не му и минаваше през ум да се оплаче от нещо. Въпреки това те ходеха около него на пръсти, предпазливо и тихо. Когато не го кърмеше, Мишел спеше. А Том наблюдаваше и двамата от разстояние. Надвиснало беше почти гробно мълчание. После се появи типичното за Горен Уест Сайд изражение на сериозна вгълбеност в изкуството на детското възпитание. Но не беше ли тя все същата онази Мишел, която от време на време пафкаше

трева и се промъкваше без билет в киното? Освен това тя *изобищо* не беше спокойна. Безпокоеше се за всичко, а често му се струваше изпълнена с презрение към бебето. Сякаш целта на живота ѝ бе да постигне състояние на пълен стазис, когато бръчките по челото ѝ се изглаждаха и светът преставаше да съществува.

На всичко отгоре ѝ щукна, че Том ѝ е враг! Всеки път, когато Том вземеше Сам от люлката му, тя впиваше нокти в дланите си и дъхът ѝ спираше или пък дишаше на пресекулки в ритъм с всяко негово движение, на устните ѝ трептеше престорена усмивка, докато всъщност го следеше изкъсо дали няма да разбие черепа на бебето. А това бе пълна лудост! В крайна сметка Сам беше и неговият Малък принц! Но докато гледаше как кракът ѝ нервно потропва в чехъла, той си даваше сметка, че и при най-малкото му погрешно движение тя ще му издере очите. Това донякъде дори му допадаше! То бе проявление на богинята Кали у нея и несъмнено бе за предпочитане пред онова изражение на самодостатъчно доволство, фалшивата любезна усмивка на жените от Горен Уест Сайд, която казва, че важните неща в живота им се изчерпват с храненето, обличането, възпитанието и задушавашата отдаденост на Младенеца Исус.

В чиято стая Том се промъкваше, докато Мишел спеше.

Придърпваше си стол до креватчето му, избутва встрани плюшените планети от Слънчевата система и дълго се взираше в Сам, сякаш преценяваше коя е правилната точка за началото на хирургичен разрез. Лежейки по гръб с усмивка на блажена невинност, Сам всъщност нямаше нищо против Том. *Ако ми я върнеш, ще облека всички ни в коприна и диаманти и възседнали слонове, ще ловуваме тигри, а ти ще си Принцът, който заслужиш да бъдеш.* Том обаче не изричаше това на глас, защото в действителност не го мислеше – то бе по-скоро ефект на някакво неопределено чувство на фрустрация, за което първоначално винеше себе си, а после реши просто да го приеме, вместо да търси вината за него у когото и да било. Страданието не му се нравеше, още по-малко пък чувството за вина. В страданието поне имаше почтеност, стига човек да не натоваарва другите с него, а и да има син с потенциала да бъде владетел на равновесието му носеше вторично удоволствие, както и да има

жена, която съвсем заслужено се бе посветила на този потенциал. Ако Том бе търпелив – ако понасяше загубата на брачна страст с непресторен стоицизъм, – сигурно някой ден Мишел щеше да осъзнае, че може да се изправи на собствените си прекрасни, кокалести крака, вместо да коленичи в предпочитаната от майките от Горен Уест Сайд поза на всеотдайност.

Тогава се появи Роузи.

Когато тя се роди три години по-късно – плод на една рядка, но нежна предвид обстоятелствата нощ на брачен съюз, – кожата на Мишел загуби блясъка си. По тялото ѝ изпъкваха мускули и сухожилия, създавайки впечатление за тежък и почтен труд, но по кожата ѝ нямаше и следа от предишното сияние, което я озаряваше по време на бременността ѝ със Сам. Но през първите месеци след раждането на Роузи Том и Мишел преживяха кратък период на сдобряване. Роузи не искаше да заспива. С желязна воля, която изпълваше телцето ѝ в един-единствен ревящ мускул (вече проявяваше пословичното упорство на Парвати, втората жена на бог Шива), Роузи се съпротивляваше на всичките им усилия да я приспят. Мишел отчаяно се нуждаеше от Том. Докато седеше в люлеещия се стол и се поклащаше така, сякаш трошеше чакъл, очите ѝ бяха впери в Том над повитото в пелени бебе: *Помощ, помощ, ела, ела.*

Когато най-сетне сънят я поваля в 2 часа сутринта, те поставят Роузи в детското ѝ креватче и Мишел обгръща с длан ръката на Том. Афродизиакално мълчание. Тя го съблича и дори сгъва дрехите му. Видът ѝ обаче издава пълно изтощение. „Скъпа, няма нужда да го правим, ако си уморена.“ „Няма проблем, наистина го искам.“ И магията се завръща. Всъщност така и не ги бе напуснала. Прокарва пръсти по гърдите му, шепнейки неразбираемо, но със сексапилен глас, който го възбужда и едновременно с това го плаши, понеже му звучи по-скоро като необвързваща съблазън, отколкото като конкретно насочено желание. Когато прониква в нея, стонът ѝ издава неподправено отдаване, но после тя се изгубва от погледа му, главата ѝ е извита назад така, че той вижда единствено бледата плът на триъгълната вдлъбнатина под брадичката ѝ. Миг на раздразнително сумтене: *По-дълбоко. Вкарай го по-дълбоко.*

По-късно, когато решиха да оставят Роузи да плаче, докато се изтощи (Том не беше убеден, но... но... но...), Мишел се върна към предишното си състояние на пълна отдаденост на Сам: „О, малкото ми мъжле! Прекрасното ми, малко *безпроблемно* мъжле!“

И той ѝ се отплащаше за вниманието. Деликатно и послушно момче без особено чувство за хумор, сред учителките в яслата той предизвикваше онова замечтано изражение, което е запазено за гении или жертви. Когато беше на седем, обучи йоркширския си териер Флафи да се изправя на задните си крака и да ходи така няколко метра – постижение, което един техен съсед от Горен Уест Сайд увековечи като централен мотив на една от кориците на списание *Ню Йоркър*, – не че бе нещо толкова необикновено, но за него беше малка крачка напред, а след нея още една и още една. Когато стана на десет, самият той прекарваше по-голямата част от времето си изправен на собствените си задни крака пред огледалото в банята, стискайки бицепсите си, докато не започнеха да го болят, и изучавайки бръчиците под очите си – сигурен знак за приближаваща смърт. Той не бе като никой друг в цялата история на света, която по една случайност знаеше наизуст. Изучаваше скулите и косата си, подстригана в предпочитания от Мишел стил на ранните „Бийтълс“. Развявайки се свободно, косата падаше на главата му като лек воал. Той улавяше погледа на момчето от огледалото, задържаше го, опираше собствената си буза о стъклената буза отсреща. Целуваше го по устата, която имаше вкус на метал. Отъркваше бузата си о бузата на момчето и се отдръпваше назад, вперил оценяващ поглед в пъаните му устни, дългите мигли, бялото на очите му с леки сини нюанси. Как може някой да не заобича това момче? И все пак нещо му нашепваше, че не всеки ще го обича.

Откакто проходи, Роузи все се вмъкваше в стаята му и сгушваше пухкавото си телце до неговото, преструвайки се, че той ѝ е гадже, съпруг, баща, като настояваше той да играе всички тези роли. Не защото беше лукава, перверзна или манипулативна, а защото желанията ѝ бяха така непреодолими, че буквално я помитаха. (Тук

можем да си представим как Анасуя, съпругата на Атри, приема Брахма, Вишну и Шива едновременно¹!)

Потърква го по корема:

– Така харесва ли ти?

– Престани, Роузи.

– Признай, че ти харесва.

– Тъпачка.

– Не ми е приятно, когато ме обиждаш, Сам.

– Добре тогава, прави каквото искаш.

Те не правеха нищо неприлично, само се прегръщаха и галеха – едва ли имаше по-невинно същество от нея с толкова смътно чувство за онова, което хората смятаха за похотливо. Но дори по-късно, по време на периодите ѝ на булимия, тя обличаше бельото на Сам, като твърдеше, че това я кара да се чувства красива като него. Тя не изпитваше негодувание срещу обожанието, с което го засипваше цялото семейство: според личното ѝ разбиране за справедливост той заслужаваше всичко, а тя не заслужаваше нищо и нищичко не очакваше да получи. Завита в ухаещото по детски одеяло на Сам, тя се чувстваше ако ли не в безопасност, то поне доволна; и макар на следващата сутрин да се събуждаше в своето собствено легло със смътен спомен как Том я отнася в собствената ѝ стая, тялото ѝ се вкопчваше в спомена за това къде е била и как се е прокраднала там, знаейки, че винаги може да се върне.

Всичко това, разбира се, се случваше *insitu* – един от многото похвати, чрез които се предпазваме от индуските богове:

а) Джейн Стрийт №13 в Гринич Вилидж. Мястото на „най-щастливите години“ на Том и Мишел. Миниатюрен апартамент на четвърти етаж в сграда без асансьор, не повече от 120 квадратни

¹ В индийската митология Анасуя, съпругата на мъдреца Атри, била известна със своята благочестивост и целомъдрие, заради което боговете Брахма, Вишну и Шива решили да я подложат на изпитание, като ѝ се явили, превъплътени в брамини и поискали храна с условието да им я поднесе, без да носи никакви дрехи. Анасуя използвала чудодейните си сили, за да превърне боговете в дете, и тогава ги нагостила, преминавайки успешно изпитанието. – Б.пр.

метра; в дневната имаше два прозореца с изглед към улицата, но пък единственият прозорец в спалнята гледаше към вентилационна шахта; прозорците дрънчаха заради вятъра, който духаше откъм реката, а подът беше леко наклонен; в сградата нямаше плъхове, но имаше мишки, които котката на Мишел, Биг Сид, държеше на разстояние; в спалнята имаше място точно колкото за легло персон и половина, а в дневната трапезария – колкото за кръглата им дъбова маса с лъвски крака; апартаментът някога бил дом на бедни афроамерикански семейства, но по-късно привлякъл бохеми от средната класа; едрото тяло на Том изпълваше цялото пространство, когато той не беше в „Кълъмбия Презбитериън“, и оставяше приятен вакуум след себе си, когато Том застъпеше на смяна в болницата; всеки ден Мишел носеше скици от школата по изкуства „Арт Стюдънтс Лийг“ и облепяше стените на апартамента им с тях; вечерите им – чийзбургери и коктейли „Сингапур Слинг“ в „Корнър бистро“ и бар „Ривиера“, приятели и още приятели, домашно сготвени кулинарни пиршества, добра трева и „Ролинг Стоунс“, усещането, че животът тече в очертания от *Дъ Вилдъж Войс* и *Рампартс* периметър, но много по-приятно – шегите са по-остроумни, а разискванията по-изтънчени. Сам беше заченат тук, но се роди едва след като се преместиха на...

б) Уест Енд авеню №470, ъгъла с Осемдесет и трета улица. Сграда от предвоенния период с денонощен портиер, шестстаен апартамент с класическа схема. Купен през 1983 г. за 176 хиляди долара, препродаден през 90-а година за 463 хиляди. Пространство, за каквото Мишел винаги тайно си бе мечтала, ремонтирано така, че да пресъздаде „атмосферата“ на просторните бохемски жилища в Сохо. Ремонтът им бе струвал около 50 хиляди долара за премахване на неносещите стени, изграждане на нова кухня, превръщане на трапезарията в „арт студио“ за Мишел и приятелите ѝ сипеха комплименти за изобретателните ѝ интериорни идеи, макар и да мърмореха срещу „квартала“. Един есенен ден тя най-сетне застана на прага на своето студио. Плачът тръгна от слънчевия ѝ сплит и си проправи път нагоре. Следващите няколко месеца студиото бе ремонтирано наново, за да се превърне в мини фитнес зала с велотренажор и гладиатор, и целият апартамент стана отражение на

непринудеността и добрата спортна форма на Мишел, на вече растящите доходи на Том и на желанието им да изпълнят детството на Сам с пухкави предмети. Плюшените животинки се множаха по етажерките му с такава скорост, че Мишел и Том често се шегуваха помежду си, че у дома им зверовете го правят по-често от тях, а Мишел плъзгаше пръсти по тила му, разтривайки трапезоидните му мускули с масажирало движение, подобно на препоръчвания от *Кама сутра* трик за стимулиране на ерекцията при стеснителни пениси, макар че в нейния случай намеренията – да даде израз на улегналата си привързаност – бяха много по-скромни. В новогодишните вечери и на рождените си дни Том и Мишел си разменяха помирителни бележки: „Следващата година ще бъде по-добра. Нека наистина опитаме, скъпи. Какво ни спира?“. Тук се роди Роузи.

в) Централ Парк Уест №300 (т.нар. „Елдорадо“), въгълът с Осемдесет и девета улица. Осем стаи. Просторната самостоятелност, която само парите могат да купят. Гледка към сградите по Пето авеню, спретнато наредени като на игралната дъска на „Монополи“; самият парк се разстила пред погледа като покривка от мека, несмушавана от нищо зеленина; измитите до блясък прозорци хвърлят златисти отблясъци; стаите се низят една след друга като в дворец. И все пак практично място за отглеждане на деца; близо е до прогресивни училища и метроспирки, а страничните улици са обрамчени с дървета и градини; в сравнение с предишните им жилища този апартамент най-много се доближава по разкош до *практири* на Шива и Кали, страстта към прекаленост. Но е и пълен с неподозирани проблеми: ако човек се наслаждава на панорамата, разкриваща се от прозорците на дневната и спалнята, пръчиците и конусчетата в ретината му са подложени на прекомерна дразнителна възбуда и в резултат нивото на родопсин в клетките на очния нерв силно намалява, поради което вътрешните стаи – детските стаи, кухнята и работният кабинет – му изглеждат прекалено тъмни. А и физическата изолация, произтичаща от това, че живеят отдалечени на една пресечка, при това твърде дълга, от уличния живот, тълпите, магазините. А и психологическата изолация: гледан от двайсетия етаж, паркът изглежда толкова пуст, че когато човек се спусне на улицата, шумът го разтърсва като онези

кутийки изненади, които гърмят при отваряне. Децата се чувстваха още по-изолирано от родителите си, понеже не можеха „да излязат навън да поиграят“; а и апартаментът е толкова високо в сградата, че им отнема удоволствието дори от годишния парад на „Мейсис“ за Деня на благодарността с огромните пълни с хелий балони, които, гледани от такава височина, губят заплашителната си тромавост и се превръщат в разноцветни, но безформени петна. Основният проблем се коренеше в особена форма на аристократична леност: на човек просто не му *се иска* да напусне този нереален, но сигурен свят, за да се впусне в „действителността“; вместо това се движи през добре изолираните стаи бавно и предпазливо със сдържаност, породена от прекомерно благоговение пред сигурността. Цената на апартаента (895 хиляди долара през 90-а година и неясно колко днес) внушително нарасна, докато живееха там, но това само по себе си бе проблем: ако решаха да се преместят, къде щяха да отидат? На по-нисък етаж? Едва ли. Обратно на Уест Енд авеню или в страничната пряка на Бродуей? Дори децата потръпваха пред подобна перспектива.

г) Саг Харбър, Джърмейн Авеню №24. Поне тук намериха „правилния“ мащаб: построена през 1847 г. от капитан на китоловен кораб, който доставяше мършата си в Пеконик Бей, а заедно с нея зловонния и временен просперитет в едно иначе бедно на природни ресурси парче земя, крайградската им вила се намираше от източната страна на гробищата и бе надградана и разширявана от цяла поредица собственици. Шест абсолютно обикновени с аромат на плесен стаи върху двоен парцел, заслонен от няколко прекрасни ореха, и една стара плевня (обор) с висок таван, където Роузи обичаше да играе, но не и Сам – затова Роузи публично обяви, че и тя не харесва плевнята; а самата плевня бе мрачна, но и неудържимо интересна, което бе същината на детските преживявания в Саг Харбър. Не че Сам не искаше да си играе сред ръждивите подкови и напуканите кожени сбури, грубо издяланите греди, които предизвикателно приканваха децата към рискована дързост и така ги подготвяха за всевъзможни бъдещи авантюри – от рафтинг в бързи води и пътешествия в нехигиенични страни до скритите опасности на интимността. Сред цялото им семейство Сам бе този, който си

представяше най-живо предишните собственици на къщата: дженгълмени с издължени бакенбарди и изпити лица, жени с тупирани прически и рокли с високи яки. Той имаше трескаво въображение, в чиито дълбини се спотайваха отмъстителни образи – да кажем, обичайните чудовища на детския страх, но много по-застрашителни благодарение на хиперактивното му въображение, – и ако би имал правилното снаряжение, вероятно би ги преборил като героят в *Махабхарата*¹. Вместо да си играят в плевнята, Сам и Роузи прекарваха часове наред на пода в дневната с настолни игри, които на него така и не му омръзваше да печели, макар дълбоко в себе си да ги смяташе за скучни. В същото време Сам си мечтаеше да се люлее на протритото въже, провесено от покривните греди на плевнята (което Роузи бе пробвала неведнъж, а след това бузите ѝ бяха така зачервени, че Мишел се чудеше дали някой мъж не е блудствал с нея), но така и не се осмеляваше.

д) И детската градина „Родеф Шалом“ (преди родителската конкуренция да стане прекалено ожесточена), училищата „Кълиджиът“ и „Далтън“; пътуванията до Лейк Каунти или Бразилия, или скандинавските страни (но никога Индия); гостуванията при бабите и дядовците им в Брюстър в залива Кейп Код (неговите родители) и в Грейт Нек (нейните); както и всекидневната рутина, която предпазваше като щит това семейство, както и повечето други на Горен Уест Сайд, от индуските богове.

Но трябваше ли животът им да протича „различно“ и ако да, как точно? Птиците, вълците, горилите и дори самите индуси полагат огромни усилия да създадат сигурна среда за малките си; и щом те ляат срещу луната или кръжат в кръг на ята като в екстаз, или пък изпълняват ритуални танци в прослава на богове и богини, които иначе не биха поканили у дома си, то семейството на Том и Мишел също имаше своите моментни увлечения – буйни игри в снега, боеве с възглавници и прочие. И все пак няма как да не се зачудим: ако това семейство обръщаше по-голямо внимание на ниските чакри,

¹ *Махабхарата* е санскритски епос, основен текст на индийската митология. Българско издание: *Махабхарата. Рамаяна*, прев. Сати Кумар, Марко Ганчев, С.; Народна култура, 1972. – Б.пр.

както и на съвременната троица на Любов, Отрицание и Любезност, дали не биха имали по-добра съдба? Но единствено Роузи бе отворена към тези възможности, а и тя нямаше друг избор, тъй като съдбата ѝ *наистина* бе в ръцете на боговете. Понеже всички, включително учителите и психоаналитиците ѝ, я смятаха не за освободена, а за нестабилна, никой не я приемаше достатъчно на сериозно, за да осъзнае, че онова, което липсваше в техния живот, се бе концентрирало в нейния, при това в излишък.

Без самият той да полага особени усилия, в тийнейджърските си години Сам започна да прилича на младия Кришна. Издължен торс, изпъкнал гръден кош, слаби хълбоци, стегнат задник, добре разпределено окосмяване (не прекомерно, но все пак по-развито от това на баща му) и тясно мъжествено лице със сънен поглед и силно изразена челюст – видът му определено бе такъв, че всяко момиче или момче можеше да мечтае да го докосне или да бъде докоснато от него. Костната му конструкция, която по-рано създаваше впечатление за купчина зле пасващи си кокали, се оформи в изненадващо логична структура: гръдният му кош – като корпус на кораб; раменете и плещите му – като равнина, пресечена от цели мускулни колонии; вратът, челюстта и ушите му – изваяни с художествен усет, който надхвърляше естетически приятното и граничеше с Възвишеното.

Колкото и да е парадоксално, привлекателността му облекчи суетата му. По-рано трябваше повелително да призовава красотата си – мисловно упражнение, с което се предпазваше от това да стане невидим. Сега, когато имаше повод за суета, вече можеше да се успокои. Вместо бомба с часовников механизъм, тялото му се оказа жребец, за който той полагаше грижи от уважение горд от добрата поддръжка не по-малко отколкото от приятния си външен вид. Започна да вдига тежести. Да бяга. Да прави лицеви опори. Макар и не лош атлет, Сам предпочиташе да рита хек – игра, която несъревнователният тип момчета играят навсякъде из Сентръл Парк, усуквайки крака в опити да уловят плетено топче, пълно с бобови зърна или малки топчета, в сгъвката на коляното си или да го задържат върху пръстите на крака си, преди да го запратят към следващия танцор. Под душа в банята тялото му се превърна в любимата му сексиграчка. Увиваше хавлиени кърпи около надървения

си член и се опитваше да го вкара в отвора на флаконите с шампоан. Купуваше сапуни с обилна пяна и усукваше космите по тялото си в най-различни шарки – рога, еленски рог, ушите на Пан. Един съботен следобед оформи пяната като памперс и нахълта гол в стаята на Роузи, като вероятно за пръв път през целия им живот успя истински да я изненада. Стоеше под ледената струя вода, докато не закрещеше, а после излизаше изпод душа, биейки се в гърдите; защо по-рано се бе лишавал от всички тези удоволствия?

Дали благодарение на хек танца на Сам или на облекчението, което му носеше осъзнаването, че расте, техният *corpus familias* отново бе *corpus*. О, семейството преживяваше и чувствени мигове: детски бедра, увити около врата на Том; дупето на Роузи се оттласкваот гърба на кон (въпреки че тя смяташе конете за прекалено глупави, а чувствеността ѝ имаше нужда от щипка интелект); семейни сбирки, на които сексуалността витае във въздуха, вместо да бъде сублимирана, както когато осемгодишният Сам изписа думата „върбина“ при игра на „Скрабъл“ в Саг Харбър върху квадратче за утрояване на точките и те изумени се втреничиха в дъската и ахнаха с онова сладострастно, добре познато на всички семейства задоволство, изпълнени с гордост до степен на оргазъм не само заради бъдещите постижения на Сам и заради присъствието си в „мига, когато...“, но и зарадисемейната среда, създадена от тях двамата заедно, в която всички знаеха какво *означава* върбина – все пак в градината си имаха няколко върбини!

Заклучението, че Том и Мишел напълно се бяха отказали от съпружеската любов, не би отговаряло на истината. Вече бяха опитали всичко, което правят добре бразованите хора, за да прикрият факта, че са нещастни. Макар че най-интимният им контакт бе онзи път, когато Мишел погали Том по косата, след като един негов пациент умря на операционната му маса, те все пак бяха *мили* един с друг. Държаха един на друг палтата си, докосваха ръце в моменти на безпокойство и макар да се свеняха от разпалването на нежността в чувственост – както когато утешителното докосване прераства в ласка, – милото им отношение един към друг граничеше с хистианско милосърдие, което съвсем не е за пренебрегване.

Първата реакция на Мишел спрямо метаморфозата на Сам бе паника. Тя вече забелязваше искрите в погледите на жените и си даваше сметка, че ѝ предстои да го загуби. Но се примиряваше с неизбежното. Може би защото привлекателният му външен вид ѝ действаше успокоително – привлекателната външност винаги има такъв ефект. Най-вероятно обаче се примиряваше, понеже знаеше, че в следващите няколко години, преди да го загуби завинаги, той щеше да бъде неин, може би дори повече от преди, и това знание повдигаше духа ѝ: красивият млад мъж, крачещ до нея, бе неин син, но освен това бе добър улов, при това на *нейната* въдица.

Тя постепенно омекна, стана и по-отстъпчива. Приятелите ѝ дори започнаха да се чудят как са търпели предишната заядлива Мишел в продължение на толкова много години. Сега нерядко се явяваше в еротичните фантазии на мъжете – не само на Том. В походката ѝ имаше особена плавност, а около устата ѝ – розова кръв. Отърси се от мрежата на взаимопомощ, така скъпа на всички майки от Горен Уест Сайд, и се посвети на юношеското израстване на Роузи, което ѝ предоставяше възможност да флиртува със Сам. Разменяха си погледи и многозначително поклащаха глави, шегуваха се с напъпващите гърди на Роузи и със закръглящия ѝ се ханш. Мишел приклепваше Сам в някой ъгъл, смущаваше го в ребрата с малките си юмручета и го погъделичкваше:

– Господи, колко си слаб!

– Да, ама пипни тези плочки по корема ми, мамо!

– Еха, това се казват плочки!

Възбуждаха я не малките издутини – а те наистина *бяха* малки, – а ентузиазмът и гордостта му: Ето този вид любов издуваше сърцето ѝ до размера на абитуриентски корсаж! Сякаш се събуждаше от дълъг сън: *Виж колко прекрасно е всичко наоколо! И ме обзема такова палаво настроение!* Но това ни най-малко не я караше да се упреква: защо да си разваля удоволствието?

Промяната у Сам, която доведе до промяна у Мишел, предизвика промяна и у Том. Много преди умът му да долови тази промяна, вече успяваше да я надуши – и понеже години наред всичките му сетива бяха замрели, той се довери на своето пробуждащо се

обоняние и възползвайки се от гнева си, започна да предприема рисковани действия, каквито по-рано не би и сънувал:

– Помниш ли ме?

– Не съм сигурна. Познавам ли ви, любезни господине?

– Би трябвало. Дълго чаках пред тази врата.

– Ами... заповядайте вътре.

Обикновено се любеха на тъмно, но не защото не бяха достатъчно привлекателни един за друг, а защото взаимно познаваха телата си така добре, че не се нуждаеха от светлина; да оставиш тъмнината да се изпълни с фантазии бе дар, който те взаимно си даряваха. Може да се каже, че тогава всеки от тях двамата се превръщаше в курва за другия, но в най-милиия и деликатен смисъл на думата. Всеки от двамата знаеше, че другият не е напълно *отдаден*, но приемаше този факт от любов и уважение към личното пространство на другия. Дори и фантазиите им да си оставаха съкровено лични, телата им бяха споделена собственост – също както парковете са публични, – така че преди любовния акт и след това, докато си почиваха, всеки от тях с наслада изследваше кътчетата и процепите по тялото на другия, също както децата, които растат около Сентръл Парк Уест, изследват създадената от човека дива природа от другата страна на улицата.

Том започна да експериментира: разговори с привлекателни жени в асансьора, бродене из порносайтове в мрежата, няколко часа, прекарани в обятията на главната сестра, която познаваше от двайсет години. Това последното се оказа не точно страст, ами изплащане на стар дълг, но пък той и не търсеше страст, а ободряващо развлечение. Том започна да осъзнава, че любовта му е насочена към него самия – чисто и просто енергиен кръговрат – и затова не е от значение дали прави секс с жена си или с някоя друга, нито пък дали тя го обича толкова силно, колкото той нея. Тази енергия го поддържаше жив, макар и да не бе сигурен дали животът наистина си струва да бъде живян, а и му помагаше да изпълнява своя танц.

Братската любов между братята Пандава, когато се готвят за война срещу братята Каурава, вечната любов между Кришна и Арджуна – човек може да долови тези, както и някои други божествени възплащания у Сам и приятелите му в залата за вдигане на те-

жести на „Кълиджиът“. В десети клас те вече тренираха три пъти седмично. След тренировка, преди да се отправят към вкъщи, момчетата се отбиваха у Сам, нахълтвайки в апартамента им с шумния тропот на големите си космати крака. Мишел тръпнеше в очакване на всяко тяхно гостуване. Как може момчетата да са толкова глупави и в същото време така неустойими! Раздаваше им с пълни шепи съвременния еквивалент на мед и мляко и докато те се побутваха и боричкаха – телата им се блъскаха едно о друго, гърдите им ехтяха от резонанса на нов дълбок тембър, – откликваха на жарта в погледа ѝ и извъртаха глави встрани и нагоре, позирайки в профил като от фриз, за да демонстрират шрихите от набола брада по бузите и челюстите си. Ако ги попитаме знаят ли какво правят, всички до един биха отrekli, макар че неколцина сред тях са наясно дълбоко в слабините си и по-късно ще се опипват с мисли за госпожата, а после ще се ругаят: „Какво ти *става*, по дяволите, тъпо копеле!“.

Но индуските митове подслоняват не само чукащи майки, но и бащи (Дакса и Адити, Брахма и Шатарупа), братя и сестри (Пусан и Сурия), както и животни (първата съпруга на Цар Юдишира и *асва*, конят око на Праджапати); и след гостуванията си, докато стояха във вестибюла на Сам и се хилеха и побутваха, тези млади царе воини грееха с патината на любовта, която очите на Мишел бяха наслоили върху марковите им дрехи. Все пак всичко това бе само невинна закачка, дори според разбиранията на Горен Уест Сайд: просто една все още привлекателна жена, която се прехласва по изпъкналите жили по ръцете на приятелите на своя син.

Поведението на Сам имаше и своята неприятна страна: моментите, когато поглеждаше Мишел така, сякаш изведнъж е осъзнал, че тя за нищо не става и че досега го е мамила да мисли другояче. Откъде се взе това изражение на лицето му – ноздрите му трептяха, устните му бяха стиснати, все едно с мъка сдържа пристъпа си на гадене, главата му се поклащаше в гневно изумление? А и гласът! „Не мога да повярвам, майко, че си могла да направиш нещо толкова тъпо!“ Презрението му се издига до височината на секира, надвиснала над врата ѝ: само едно потрепване на китката му и тя е мъртва!

Но някакъв инстинкт за самосъхранение изпълваше Мишел със сила, която не бе използвала от години. Искаше ѝ се да сграбчи

впитата му риза и да я разкъса на гърдите му, да впие нокти в лицето му и да го разкъса на парчета. Стоеше разтреперена, цялата се тресеше, но той прояви ли дори капка състрадание, и въобще беше ли способен на такова нещо?

През нощта Том гали *нея* по косата.

– Какво съм му направила? Защо се отнася към мен с такова презрително отвращение?

В тона ѝ Том долавя ехото от скандал между любовници и решава да е благодарен – пък макар и без да влага емоции, – че жена му все още е способна на подобна страст.

До този момент сериозно пренебрегнахме онзи член на семейството, който бе в най-добри отношения с индуските богове, също както я пренебрегваше и собственото ѝ семейство. Никой от нас не знае какво да прави с нея. Единствен Том забелязваше превъзходството на Роузи, но тя го караше да се чувства гузен и всичко, което можеше да направи за нея, бе да я пази от най-острите ръбове на собствената ѝ ярост. Том знаеше, че в сравнение с нея Сам е меко-тело, а и самият той едва ли бе открил танцьора вътре в себе си. Ако гените на Мишел бяха източникът на енергията на Роузи, то Роузи бе надминала майка си още преди години. Но именно благодарение на нея семейството бе преживяло мигове на пълен смут: още преди да навърши петнайсет, тя имаше няколко счупени кости, отхвърлила бе един психиатър и двама психолози, бе изгонена от две училища и едва издрапа през третото, а докато разучаваше мрежата, си създаде поне двамайсет различни самоличности в съответния брой уебсайтове – в най-разнородна гама, от dominantsubmissive.com до irishwaterspaniels.org. В момента тя тайно се среща с момче от долния клас в „Далтън“, чиито родители са компютърни програмисти от Бангалор. И определено няма нужда от нашето съчувствие.

Момичетата се хвърляха на врата на Сам, а после мигновено се отдръпваха, сякаш нещо у него ги бе отблъснало. Обичаха да го прегръщат и да го щипят по учудващо големия му нос, но раменете им не се извиваха, главите им не се свеждаха, а очите им не го гледаха премрежено, както правят девойките *грони*, когато флиртуват с Кришна. Сам знае, че трябва да ги сграбчи и обладае с принуда, но

как се прави това? Би призовал индуските богове на помощ, стига само да знаеше, че съществуват. Всъщност той знае за съществуването им, но е прекалено уплашен. Интуитивно усеща, че не боговете ти дават силата да сграбчиш момчетата, ами те сграбчват теб или по-скоро *ти* сграбчваш себе си – чувството те завладява отвътре и няма как да му устоиш. Въпреки че Сам израстваше все по-привлекателен и се перчеше, вдигнал високо глава с хладна надменност, вътре в себе си той бе просто едно изтерзано дете. И през цялото време продължава да прави малка крачка напред и после още една в името на тези странни създания, които никога не изпълняват обещанията си. Първо те убеждават, че искат нещо, а после променят намеренията си. И не се чувстват виновни, че се държат смахнато. И постоянно се променят. Също като индуските богове. Не можеш да разчиташ на тях. Опитваш се да задържиш усмивката на лицето им, като им се усмихваш мило, но очите им вече са се отместили в друга посока. Само усмивката на Мишел остава непроменена, но той не иска Мишел, съвсем не – не нея, не отново, не никога.

Тази септемврийска утрин момчетата, на които им предстои да заминат в колеж (Сам в далечния „Станфорд“), се шляят около Сентръл Парк с майките си, които стискат ръцете им като войнишки булки.

– Защо трябваше да избираш колеж в другия край на *Континента*? – хленчи Мишел.

Усмивката на Сам изразява публична сдържаност.

Когато момчетата се върнат у дома за празниците, ще видят майките си смалени, тонизираните им тела – по-скоро жилави, отколкото силни, а очертанията на черепа им – прозирни под избледняващия тен. С типичната самонадеяност на онези, чийто път върви нагоре, към тези, които вече се спускат надолу, момчетата – самите те излъчващи по-малко хубост и повече твърдост – ще сметнат това откритие за забавно: *Как изобщо някога съм си мислел, че това дребно създание е център на Вселената?*

СТРАХ ОТ ЗЕМЕТРЕСЕНИЕ

Разхождам се по улица, която никога не е била част от обичайния ми маршрут – „Уилшайъ“, веднага след като се отклоних от магистралата за Сан Диего и всички онези стъклени сгради изведнъж изскачат пред погледа ти? Там съм, но не съвсем – сякаш съм някъде високо в небето, откъдето наблюдавам себе си? Чувам най-ужасния звук, който можеш да си представиш, все едно стара врата се отваря – скръц, скръц, скръц. Най-отвратителният звук на света. По-ужасен от филм на ужасите. Сякаш земята се разцепва на две с писък.

Сградите започват да се размекват и стават лепкави. Сега съм вътре в една от тях. Протягам ръце, за да се опра на стената, но ръцете ми се покриват с лепкавото вещество и имам усещането, че се разпъвам. Най-после успявам да отдръпна ръцете си. Гредите стърчат от стените като счупени кости, шръкнали изпод плътта.

Откакто бях малка, все си представях, че ще бъде известна актриса.

Знам, че тази мечта се среща под път и над път, но аз знаех, че тя наистина ще се сбъдне.

Баща ми беше зъболекар и изтъкнат член на цветнокожата общност в Бостън. Роксбъри¹. Знаеш ли къде се намира Роксбъри? Явно знаеш.

Добре си живеехме в Роксбъри.

Баща ми ме насърчаваше, като ми даваше уроци по танци и по пеене. С майка си не се разбирах особено. Струва ми се, че тя ревнуваше от мен и баща ми, и от самото начало се посвети на двамата ми по-малки братя. Аз няхах нищо против, понеже иначе само се карахме.

¹ Роксбъри е квартал на Бостън, ядро на афроамериканската общност в града. – Б.пр.

Развих се рано. По очевидни причини всички ме наричаха „Пам Гриър“. Знаеш ли коя е Пам Гриър? Явно знаеш.

Дори не си спомням какво учих в обществения колеж. Не е ли странно, че не мога да си припомня нито един курс?

Един ден, когато бях на двасет и две, се качих на самолета и заминах за Лос Анджелис. Дори не знам как успях да събера смелост. Но на двасет и две човек прави неща, за които не би и мечтал по-късно в живота си.

От самото начало се влюбих в Лос Анджелис. Град на приказките. Когато се събуждах сутрин, ми се искаше просто да вдишвам дълбоко въздуха и слънчевите лъчи. Когато ми се удадеше възможност, затварях очи и се припичах на слънце. Не както тук в пустинята, където е толкова горещо, че човек прекарва целия ден на климатик. Съпругът ми Хенри – да, онзи с шкембето – обича да казва, че в Ел Ей няма нужда да пушиш трева, за да се надрусаш, просто така се чувстваш през цялото време. На мен не ми се е случвало, но разбирам какво има предвид.

Веднага си намерих работа. Не ми ли вярваш? Така беше! Участвах в разни инфо реклами и клипове с домашна гимнастика – вероятно ще трябва да стоиш буден до 5:30 часа сутринта, ако искаш да ги видиш!

Но ме изнервиха момичетата, с които се конкурирах. Когато седяхме заедно по разни прослушвания, се преструвах, че ме харесват, но си личеше, че им се иска да ми издерат очите. Искане да знаят всичко за мен, но всъщност изобщо не им пукаше. Така че аз се държах на дистанция.

Някъде по това време започнах работа в банка „Уелс Фарго“. Клонът на ъгъла на „Уилшайър“ и „Бевърли“? Изненадан ли си? Бях сигурна, че ще пробия в киното, но смятах, че е важно да познавам хора и в други сфери. Нищо не се знае.

Всички в банката ме харесваха. Обличах се добре и се държах приятелски с всички. Само след няколко седмици ме повишиха и вече отговарях за сметките на хора със значителни авоари. Сред новите ми клиенти бе и един прекрасен мъж от еврейски произход, мистър Макс Лийбман. Нека те уверя, че мистър Лийбман бе най-учтивият и срамежлив човек, когото си срещал. Понякога мисис Лийбман също идваше да направи депозит и сипеше възторжени

похвали колко съм красива, колко добре се обличам, как калифорнийските момичета могат да научат нещо за добрите обноски от мен. Еднакво харесвах и двамата.

Но в банката имаше една латиноамериканка, която ревнуваше от мен. Елза Кардинале. Тя започна да разпространява злобни клюки за мен и мистър Лийбман. Всички мъже в офиса заявиха, че ме познават достатъчно добре, за да знаят със сигурност, че не бих направила нещо такова. Но и аз знаех това-онова за Елза Кардинале.

Една вечер вървахме заедно към паркинга.

– Влизай в колата – ѝ наредих аз.

(По онова време бях взела под наем една тойота селика, която много ми допаднаше.)

Тя каза:

– Имам си кола, скъпа.

– СКЪПА, ще отнеме само минута.

Тя влезе в колата и моментално запали цигара. Без да отваря прозореца – вероятно очакваше, че димът ще ме подразни достатъчно, че да я оставя на мира. Можех да натисна бутона за автоматично спускане на стъклото и да разсея дима, но не го направих: гаранция, че щеше да се закашля много преди мен.

– Е, за какво става дума? – попита ме тя с фалшива усмивка.

Казах ѝ, че слуховете, които разпространява, трябва да спрат.

– Какви слухове? – Имаше вид на самата невинност.

– Знаеш много добре за какво говоря. – Погледнах я право в очите. Нямах никакво намерение да повтарям клеветите ѝ, нито това, нито пък сега. Но бяха отвратително гнусни.

Тогава ѝ казах нещо за нея самата, което бях научила от Бил, моя приятел гей в офиса.

Закашля се и ето че сама натисна бутона за отваряне на прозореца. Наложих се дори да я потупам по гърба, за да си поеме дъх!

– Нали няма да го разправяш на никого?

Помислих си: *Краставите магарета отдалеч се подушват!*

Но не казах нищо на глас, просто я наблюдавах.

– Ще ме черпиш ли една цигара? – попитах накрая.

Докато сградите се сгромолясват около мен, поглеждам надолу. Под краката ми се е разтворила цепнатина, която наподобява ги-

гантска усмивка. Нарочно се е разтворила, само и само да ме погълне. По някаква причина ѝ харесва да ме измъчва, доставя ѝ удоволствие. Може би целият свят се е обърнал срещу мен.

Цепнатината става все по-широка и по-широка и аз вече не мога да стоя разкрячена над нея. Самото ми тяло започва да се разцепва и трябва да отскоча встрани. Поглеждам надолу в цепнатината и това, което виждам, ми заприличва на вътрешността на тяло – влажно, червено и кърваво. Замръзвам като омагьосана от гледката. Усеждам, че подът вибрира и се тресе, но въпреки това продължавам да наблюдавам как земната пукнатина става все по-дълбока и в дълбините ѝ сега виждам гигантско око, втренчено в мен. Креця, но не мога да чуя виковете си, нито пък някой друг може да ме чуе.

Така или иначе вече се готвех да напусна банката. Атмосферата бе отровена. Мистър Лийбман ми предложи работа в прекрасната си и просторна правна кантора малко по-надолу по „Уилшайър“ с гледка към синьото небе на Лос Анджелис, което винаги ми е действало успокоително. Имах чувството, че най-сетне мога да дишам с пълни гърди.

И така, бях доволна. Че кой не би бил? Бях в Ел Ей едва от четири месеца и вече имах работа и приятно жилище с вътрешен двор, а и имаше какво да отбележа в автобиографията си. Бях малко самотна, но всяка седмица разговарях по телефона с една от старите ми приятелки, а и баща ми също ми се обаждаше, имах и папагал, както и симпатичен съсед в отсрещната част на сградата. Вероятно си го виждал по телевизията, затова няма да споменавам името му; от години играеше в криминални сериали и обичаше да си пийва, но беше ирландец, а и бе достатъчно стар, за да ми бъде дядо. От време на време ме канеше да изпием по питие заедно и ми разказваше истории за Реймънд Бър и Джак Уеб – чувал ли си за тях? Неделите се излежавах до късно и понякога вероятно плачех в леглото си, но иначе гледах телевизия или излизях с колата.

Един ден мистър Лийбман ме представи на племенника си, Марк Кац, който беше във филмовия бизнес. Той изглеждаше като малко момче с очила и с типичния за евреите голям нос, който аз много харесвам. Каза, че държи правата за римейк на известен